

ოდესაში დამთავრდა „ბურევესტნიკის“ ცენტრალური საბჭოს პირველი პირველობა მაგდის ჩოგბურთში, სადაც მონაწილეობდნენ მოსკოვის კიევის, ლენინგრადის, მინსკის, თბილისის, კუბიშევისა და სხვა ქალების სპორტსმენები.

წარმატება ხვდა წილად ნ. ჯაფარიძეს, რომელმაც ვაჟთა შორის შეიბრებინა II საპრიზო ადგილი მოიპოვა. ნ. ჯაფარიძე თბილისის სასკოლო-სამეურნეო ინსტიტუტის სტუდენტია. ამ მაღალი ადგილისათვის მადლობელი ბრძოლა ჰქონდა მოსკოვის, ლენინგრადისა და კიევის უძლეველ ჩოგბურთელებთან, სადაც გამარჯვებისადმი დიდი სწრაფვა და ხშირად გამომავლადანა.

სურათზე: ნ. ჯაფარიძე შეჯიბრების დროს.

ფოტო და ტექსტი გ. გოგოცისა.

სათანადო რეზერვი სპორტის შემდგომი აღმავლობის საფინდარია

საშეფო მუშაობამ სათანადო განვითარება პირველ რიგში რეზერვში უნდა მოხდეს. საქართველოს ბევრმა ორგანიზაციამ — ნებაყოფლობითმა სპორტულმა საზოგადოებებმა, უმაღლესმა სასწავლებლებმა, საწარმოთა ფიზკულტურულმა კოლექტივებმა, სპორტის ოსტატებმა, მწვრთნელებმა გარკვეული მუშაობა ჩაატარეს შეფებთან მასობრივ-სპორტული მუშაობის აღმავლობის საქმეში. ისინი ხელმძღვანელობას და დახმარებას უწყვეტ შედარებით სუსტ კოლექტივებს, სასკოლო ორგანიზაციებს, ავარჯიშებენ ცალკეულ სპორტსმენებს.

სადეზერვზე დაყენებისათვის მიიღო სათანადო დადგენილება, რომელიც საოლქო, საქალაქო და რაიონულ სპორტკავშირებს ავალდებს პროფკავშირულ და კომკავშირულ ორგანიზაციებთან, განათლების განყოფილებებთან, სპორტულ საზოგადოებ-

ონ სასკოლო სექციების მუშაობა, მოაწიონ შეჯიბრებები, მასობრივი ღონისძიებანი. შეფებმა მეტი დახმარება უნდა გაუწიონ სკოლებს მასობრივ-გამაჯანსაღებელი მუშაობის უკეთ წა-

მოიყენონ სკოლებში სპორტულ ღონისძიებებისათვის გამოყოფილი დღეები, სასკოლო არდადეგები, სისტემატურად ჩაატარონ საზოგადოებრივი კადრების მოსამზადებელი სემინარები და მათში ფართოდ ჩააბან ახალგაზრდა მასწავლებლები.

სპორტულ საზოგადოებებს აუკრძალა თავის ცენტრალურ სექციებში იყოლიონ ისეთი ბავშვები, რომლებიც არ სწავლობენ ამ საზოგადოების საშეფო სკოლებში, გამოაკლის შეადგენს მხოლოდ ისეთი მოსწავლეები, რომლებიც საშეფო სკოლებში არ სწავლობენ, მაგრამ წლების მანძილზე იზრდებოდნენ ამ საზოგადოებაში და მიაღწიეს მაღალ სპორტულ შედეგებს.

პეტილუოგობილური საქმე

ბებთან ერთად აამაღლონ სკოლებზე საშეფო მუშაობა, რისთვისაც ყველა სკოლაზე მიაშარონ შეფები — წარმოება-დაწესებულებების, უმაღლესი და საშუალო სპეციალური სასწავლებლების, საბჭოთა მეურნეობების, სპორტული საზოგადოებების ფიზკულტურული კოლექტივები, შემუშაონ საუკეთესო შეფების წახალისების სისტემა, შეიტანონ ისინი საპატიო წიგნში, დააწესონ მათთვის სპეციალური პრიზები, წარმოადგინონ საქართველოს სპორტკავშირში, განათლების სამინისტროში მათი ფიზკულტურის, სახალხო განათლების წარჩინებულის ნიშნით დასაჯილდოებლად.

რმართვის საქმეში, რისთვისაც მოაწიონ სათხილამურო გადასვლები, ბანაობა, ნავებითა და ველოსიპედებით სეირნობა, სასკოლო დღის რეჟიმში ფიზკულტურულ ღონისძიებათა ორგანიზაცია, აქტიური მონაწილეობა მიიღონ ტურისტულ ღონისძიებებში, სათანადო ორგანიზაცია გაუქეთონ ბავშვთა შორის მუშაობას სახლმმართველობებში, პარკებში, ბაღებში, სპორტულ ბაზებში, საქალაქო და ქალაქგარე პიონერთა ბანაკებში, მაქსიმალურად გა-

ბი, პიონერებმძღვანელები, კლასის ხელმძღვანელები, უფროსი კლასის მოსწავლეები. შეფებმა მეტი უნდა იზრუნონ მათზე გაპიროვნებულ ორგანიზაციებში მოედნების მშენებლობა-მოწყობისათვის, დაეხმარონ კოლექტივის წევრებს საკუთარი ძალით და აშადონ მარტივი ტიპის სპორტინვენტარი, საშეფო ორგანიზაციებს უსასყიდლოდ დაუთმონ სპორტული ბაზები და ინვენტარი, პრეზიდენტმა ნებაყოფლობით

სპორტკავშირის ეს გადაწყვეტილება ხელს შეუწყობს რესპუბლიკაში მასობრივ-ფიზკულტურული მუშაობის აღმავლობას, რეზერვის აღზრდას. ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე სისტემატურად გამოვაქვეყნებთ საშეფო მუშაობის მოწინავეთა გამოცდილებებს, კრიტიკულ წერილებს იმ ორგანიზაციებზე, რომლებსაც ჭერ კიდევ არა აქვთ შეგნებული საშეფო მუშაობის მნიშვნელობა, თავს არიდებენ მას.

განსაკუთრებით კარგად მუშაობენ „დინამოში“, მას ჩამოყალიბებული აქვს ბავშვთა ფრენბურთისა და კალათბურთის სპორტული სკოლები, ტანვარჯიშის, მძლეოსნობის, ფარიკაობის, ჭიდაობისა და სხვა სახეობათა სექციები, ჩამოყალიბების პროცესშია ცურვის სპორტული სკოლა.

„განთიადმა“ გასულ წელს ბავშვთა სპორტული სკოლები შექმნა თბილისის კიროვის სახელობის ქარხანასთან, „ისანთან“, ქუთაისსა და სოხუმში — რამდენიმე ჯგუფი ბავშვთა სპორტული სკოლა თბილისში აქვს „ბურევესტნიკსაც“, ხოლო „კოლმეურნეს“ რამდენიმე ჯგუფი აქვს გახსნილი რაიონებში, ბავშვთა სპორტული ჯგუფები მუშაობენ აგრეთვე „სპარტაკთან“, „ლოკომოტივთან“, „შრომით რეზერვებთან“, საქართველოს სახელმწიფო ფიზკულტურის ინსტიტუტი შეფობას უწყევს თბილისის ოცდაერთ სკოლას, ორ სკოლა-ინტერნატს და სხვ.

ჩატარებული მნიშვნელოვანი მუშაობის მიუხედავად, რესპუბლიკაში ჯერ კიდევ ეპიზოდურ ხასიათს ატარებს საშეფო მუშაობა. ბევრი სპორტული ორგანიზაციის ხელმძღვანელი, მწვრთნელი, სპორტის ოსტატი სასკოლო ორგანიზაციებზე შეფობას ჯეროვან უფრადლებას არ უთმობს, ისინი დანიტრესებულნი არიან მხოლოდ ცალკეული, კარგი მონაცემების მქონე სპორტსმენებით, მათ აშადლებენ თავიანთი შეჯიბრებებისათვის და არ ითვალისწინებენ იმას, რომ საშეფო მუშაობის მთავარი აზრია კოლექტივის განმტკიცება, ყოველმხრივი დახმარება მათადმი.

რესპუბლიკაში საშეფო მუშაობის საკითხი ამას წინათ განიხილა საქართველოს სპორტკავშირის პრეზიდენტმა, მუშაობის უფრო მაღალ

სასწავლო წლის დასაწყისში ქ. თბილისის განათლების განყოფილებამ დროულად დასვა საკითხი იმის შესახებ, რომ თბილისის ყველა სკოლაში ფიზიკური აღზრდის გაცვეთილებს მიეცეს გარკვეული მიმართულება, ე. ი. კულტივირებულ იქნას სპორტის ის სახეობა, რომლის ნორმალურად ჩატარების საშუალებაც არის სკოლაში (ტანვარჯიში, მძლეოსნობა, ფრენბურთი, კალათბურთი თუ სხვა სახეობა). რა თქმა უნდა, ეს არ ნიშნავს, რომ გვერდი ავუხვიოთ პროგრამით გათვალისწინებულ მასალას.

ჩვენ გვინდა შევეხოთ ტანვარჯიშის მეცადინეობის ჩატარების საკითხს. ისეთ სკოლებში, რომლებსაც გააჩნიათ ტანვარჯიშული

შეიკლება ასე სჯობდეს

დარბაზი, მოედანი და ეზო, შეიკლება მეცადინეობათა ჩატარება როგორც კალათბურთში, ისე ფრენბურთში და მძლეოსნობაშიც.

ავიღოთ VII კლასი, აქ პირველ მეოთხედში გათვალისწინებული 18 საათიდან 4 საათი უნდა დაეთმოს ტანვარჯიშს, 6 საათი — მძლეოსნობას, ხოლო დარჩენილი 8 საათი — კალათბურთსა და ფრენბურთს. მეორე მეოთხედის 14 საათიდან 10 საათი უნდა დაეთმოს ტანვარჯიშს, 2-2 საათი მძლეოსნობასა და მოძრაე თამაშებს, მესამე მეოთხედში 20 საათიდან 14 საათი უნდა დაეთმოს ტანვარჯიშს, 2 საათი—მძლეოსნობასა და 4 საათი—მოძრაე თამაშებს. მეოთხე მეოთხედში 18 საათიდან 4 საათი — ტანვარჯიშს, 6 საათი—მძლეოსნობას და 8 საათი—კალათბურთსა და ფრენბურთს.

თხილამურებზე პროგრამით გათვალისწინებული საათები განაწილებულია ფრენბურთზე, კალათბურთზე, ტანვარჯიშსა და მოძრაე თამაშებზე, აღნიშნულის ანალოგიური იქნება საათების განაწილება VIII კლასისათვის, აგრეთვე IX-X

და XI კლასებისათვის (გოგონები), რაც შეეხება ჭაბუკებს, მათთვის საათები განახევრდება, ვინაიდან ფიზკულტურის გაცვეთილი მათ კვირაში ერთხელ აქვთ, საათების ასეთი განაწილებით ხელი შეეწყობა სკოლებში არსებულ საშეფოებათა მაქსიმალურად გამოყენებას; მოსწავლეებს საშუალება ეძლევათ უკეთ დაოსტატდნენ ტანვარჯიშში, ასეთივე საშუალებები ეძლევათ იმ ბავშვებს, რომელთაც უნარი აქვთ გამოავლინონ კარგი მაჩვენებლები სხვა სახეობებში (მაგ. მძლეოსნობა, კალათბურთი და ფრენბურთი).

აუცილებელია აგრეთვე აღინიშნოს ის, რომ თუ სკოლებში უცხო ენებისა და შრომის სწავლებისას (როგორცაა მაგალითად, სადურგალო საქმე და საზენკლო საქმე) კლასები იყოფა ორ ნაწილად, ჩვენს აზრით, დღეისათვის საკითხი მომწიფებულია იმისათვის, რომ ფიზიკური აღზრდის სწავლებისას კლასები დაიყოს ორ ჯგუფად (V-VIII კლასებში), ე. ი. ერთდროულად კლასში შევიდეს ორი მასწავლებელი, რაც უდავოდ გააუმჯობესებს სწავლების ხარისხს.

შ. სამადაშვილი, თბილისის 82-ე საშუალო სკოლის ფიზიკური აღზრდის უფროსი მასწავლებელი.

თბილისის 82-ე საშუალო სკოლაში მრავალი მოსწავლეა ჩამბული ტანვარჯიშის სექციაში. ბევრმა მათგანმა ნაყოფიერი წვრილის შედეგად I თანრიგის ნორმატივები შეასრულა. სურათზე: 82-ე საშუალო სკოლის მეთე კლასის მოსწავლე, პირველ-თანრიგოსანი ტანვარჯიშზე გ. ტორიჭაძე ვარჯიშის დროს. ფოტო ნ. ხოვდაგაროვიანა.

გ ა ლ ი

ამ დღეებში გალის იპოდრომზე ჩატარდა რაიონული პირველობა ცხენოსნურ სპორტში. შეჯიბრებაში მონაწილეობდა 65 საუკეთესო მხედარი.

აღნიშნული შეჯიბრება, რომლის პროგრამაშიც იყო ცხენოსნური სპორტის ეროვნული და კლასიკური სახეობები, ყველაზე მასობრივი და მრავალფეროვანი იყო უკანასკნელ წლებში ჩატარებულ ღონისძიებათა შორის.

წინააღმდეგობათა გადალახვაში პირველი ადგილი მიეკუთვნა პირველთაწრის ან. ბუღისკერიას (ოქუმი), რომელიც შეჯიბრების საუკეთესო სპორტსმენად იქნა აღიარებული. იგი გახდა გარდამავალი თასის მფლობელი დაჯილდოვდა სპეციალური პრიზით და სითანადო წარწერის წითელი ლენტით. ამავე სახეობაში მოყვარულთა პრიზი გადაეცა 16 წლის გალელ ო. ეზუგბაიას.

მარულაში საუკეთესო შედეგს აჩვენებს ანიგვარის ჩაის საბჭოთა მურხანების წარმომადგენლებმა — პირველთაწრის ან. ლავილია ვამ და ახალგაზრდა სპორტსმენმა ბ. რუხაძემ (8000 მ-ზე). სიმალეზე სტრამში პირველი ადგილი დაიკავა ჩ. ბუღისკერიამ, ხოლო მეორე — ჯ. კვეციანიძემ.

ს. ხინიანი

ხ ა შ უ რ ი

ხაშურში გაიმართა სპორტსაზოგადოება „განთიადის“ რაიონული პირველობა ქართულ კიდაობაში. წონითი კატეგორიების მიხედვით ჩემპიონები გახდნენ: ა. გელაშვილი, გ. ნოზაძე, ს. ნოზაძე, გ. ჯოჯიძე, გ. მასიურაძე, გ. ნოზაძე, მ. კულიკაიანი.

აქვე ჩატარდა სპორტსაზოგადოება „ლოკომოტივის“ საკვანძო პირველობა მაგიდის ჩოგბურთში. ვაჟთა შორის პირველი ადგილი დაიკავა ნ. სულაბერიძემ (რკინიგზის მე-13 საშუალო სკოლა), ხოლო ქალთა შორის — გ. კრავჩენკომ (რკინიგზის ბინათმშენებლობა).
ლ. ცუცმერიძე

ცნობილ ამერიკელ მწვრთნელს ლ. სნაიდერს ერთხელ ჰკითხეს, როგორ ახერხებთ სპორტსმენების ასე კარგად მომზადებას?

— მე დავდივარ ეკლესიაში და ვლოცულობ, — უპასუხა ღმილით სწავლით. — ვევედრები ღმერთს, რომ გამომიზავოს ისეთი მოწაფეები, როგორც ჩვენი ოუენისი იყო. ეს, რა თქმა უნდა, ხუმრობაა, მაგრამ მწვრთნელს მაღალი კლასის ოსტატის აღზრდა შეუძლია მხოლოდ ისეთი სპორტსმენისაგან, რომელმაც ბავშვობიდანვე დიდი სწრაფი რბენა, სწრაფი ბიჭები და გოგონები არის ტეხასში, ბეარიაშიც და პოლტავეშიც იხილა. ბევრ გერმანელ და ამერიკელ მწვრთნელს უკეთ შეუძლია ბავშვებში საუკეთესო მომავლის მქონე სპორტსმენების შერჩევა, ვიდრე ჩვენს სპეციალისტებს. უნდა ვაღიარო, რომ ჩვენი სპეციალისტები ამ მიმართებით გერმანელებს და ამერიკელებს საკმაოდ ჩამორჩებიან.

თუმცა, სნაიდერსა და მის კოლეგებს ამაში მნიშვნელოვან დახმობებს უწევს ბეისბოლი, ამერიკე-

ლი სპორტსმენები თავიანთ წარმატებებს უნდა უმაღლოდენ ამ თამაშში. ბეისბოლი ამერიკაში ძალზე პოპულარული თამაშია, სადაც სპორტსმენს უხდება მაქსიმალური სისწრაფის განვითარება და მრავალი მკვეთრი მოძრაობის შესრულება. თუ გადავხედავთ ყველა დროის ამერიკელ სპორტსმენთა ბიოგრაფიას, შეამჩნევთ, რომ ისინი, როგორც წესი, ბავშვობიდანვე თამაშობდნენ ბეისბოლს, მაგრამ სწრაფი რბენის ჩვევების გამომუშავება შეიძლება სხვა მოძრაობითაც — ფეხბურთში, კალათბურთში და ხელბურთში.

რას ამბობენ სწრაფი რბენის საილუმინაციებზე მეცნიერები? საშუალოდ, მათი ნაშრომები ამ საილუმინაციებს ვერ ხსნიან. სპორტსმენის მეთოდია, ბიოქიმია, ფიზიოლოგია და მექანიკა სავსეა საილუმინაციებით. ჯერჯერობით მწვრთნელებს სპორტსმენთა მომზადება უხდება მხოლოდ საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, მძლეონებს პირველად ასწავლიან სტარტის სწორედ აღებას, ხელეზით რაციონალურად მუშაობას და ა. შ. მაგრამ ყველაფერი ეს ხომ მხოლოდ რბენის ტექნიკას შეეხება?

სპორტსმენებში რბენის სისწრაფის გამომუშავება კი ძალზე ძნელია ამისათვის რეკომენდებულია წერტილი ძალისხმობაში, კალათბურთის თამაში, რბენა ცვლად ტემპში, გავისხენით, როგორც დარბობა მოსკოვის სტადიონის სარბენ ბილიკზე „შავი ქურციკი“ ვილმა რუდოლფი ან ჩემპიონი იტალიიდან ლივია ბერტუტი. მათი რბენა მოგვაგონებდა ზესისწრაფით ფრენას. ფრენის შთაბეჭდილება იქმნებოდა იმით, რომ მათ დაუძაბავი რბენის ჩვევა ჰქონდათ გამომუშავებული. როგორ უნდა ვასწავლოთ სპორტსმენს მიღებული მდგომარეობაში გადასვლა? როგორ უნდა შევა-

ხამოთ სპორტსმენის ძალის განვითარება მიღებული მდგომარეობაში გადასვლის ცოდნასთან? როგორ უნდა ვასწავლოთ სპორტსმენს რბენაზე კონტროლის გაცემა? როგორ უნდა მოვაშალოთ სპორტსმენი ფსიქოლოგიურად? შესაძლებელია თუ არა მათთვის შეჯიბრებებში ხშირი მონაწილეობა?

ამ კითხვებზე პასუხის გაცემა იოლი არაა, ვინაიდან ჩვენს მწვრთნელებს ჯერჯერობით არ გააჩნიათ ერთიანი შეხედულება. ერთნი თავიანთ მოწაფეებს საწვრთნელ გარეგნულ მასშიაღორ ტემპში ასრულებინებენ, ხოლო მეორენი — პირიქით, ნახევარი ძალით. ერთნი სპორტსმენებს შეჯიბრების დაწყების წინ ყოველნაირად ამშვიდებენ, მეორენი სპორტსმენებს ამზადებენ ზესწრაფი სტარტისა და ჩქარი რბენისაგან. და თუ სპორტსმენს ერთი მწვრთნელიდან მეორესთან გადასვლა მოუხდება, მას ყველაფრის ახლად დაწყება უხდება.

ბევრს ლაპარაკობენ იმის შესახებაც, თუ რა ასაკიდან უნდა დაიწყებდეთ სპორტში სპეციალიზაციის მაგრამ მრავალრიცხოვანმა თათბირებმა, დისკუსიებმა და კონფერენციებმა დღევანდლად ვერ გამოიმუშავა ერთი აზრი.

ზოგიერთ მწვრთნელს უყვარს გამოთქმა: „სპორტსმენი უნდა დაიბადოს“, ცხოვრება კი სულ სხვას ამბობს: სპორტსმენი უნდა გახდეს. გერმანელი ა. პარი, ჩეხი ვ. მანდლიკი, პოლონელი მ. ფოიკი, ამერიკელი ფ. ბალი, ინგლისელი ა. რედფორდი, ფრანგი ე. დელეკური, კანადელი პ. ჯერომი, კუბელი ე. ფიგეროლა წვრთნის დროს დიდ შრომას რომ არ ეწეოდნენ, ისინი მსოფლიო სპორტში წამყვან მდგომარეობას ვერ დაიკავედნენ.

სპორტსმენი უნდა წვრთნას გადიოდეს ისეთივე დიდი დატვირთვით, როგორც ყოველი სხვა სპეციალისტის მძლეონის, სპორტსმენი იოლი გზები არაა.

წინასწორად მოხდება მსოფლიო რეკორდსმენმა ა. პარიმ სპორტსმენ ტემპში რბენის ათეული კილომეტრი გათრბინა, ხოლო ჩვენმა სპორტსმენმა ოლიმპიურ ლემა — გაცილებით ნაკლებ მანძილზე. ამის შედეგად ა. პარი ოლიმპიურ თამაშებში მარცხდა, იყო ჩვენი სპორტსმენი კი ნახევარფინალშიც ვერ მოხვდნენ.

გადაწყვეტილ ფაქტორს სპორტსმენისათვის უნდა წარმოადგენდეს არა ზეზუნებრივი მონაცემები, არამედ წვრთნა. შედარებისათვის ავიღოთ მძლეონობის სიმალეზე ხტომა. სულ რამდენიმე წინათ საკავშირო რეკორდი სიმალეზე ხტომაში 2 მეტრსაც არ აღწევდა, მაშინ მოდაში იყო ლაპარაკი იმის შესახებ, თითქოს ჩვენი მწვრთნელები „ცუდ მასალას“, დეზულობდნენ, მაგრამ საკმარისი იყო ამ აბსტრაქტული დისკუსიიდან საქმეზე გადასვლა რეალურად, რომ ჩვენი მსტომელების შესახებ მთელი მსოფლიო აღაპარაკდა. ახლა ჩვენში ათეულებმა გადააბრუნეს 2-მეტრიან ზღვარს უკვე ჩვენს ხელთა ოლიმპიური ჩემპიონის ოქროს მედალი და რაც მთავარია, მსოფლიო რეკორდიც ბრუნდებოდა, რ. შავლაძემ და სხვა მსტომელებმა გაუსწრეს „აღმართ-ზამბარას“ — ჯონ თომასს და ბევრ სხვა ფენომენს.

ამიტომ, როცა ვფიქრობთ ჩვენს სპორტსმენებზე, მივდივართ იმ დასკვნამდე, რომ საბჭოთა სპორტის მომავალი მწვრთნელთა ხელშია, ჩვენ გვჯერა, რომ ისინი მონახვენ გზებს, რომლებიც მიგვაყვანენ ახალ გამოჩვევებამდე. გვჯერა, რომ ისინი ამოიციონენ სარეკორდო წამებში საილუმინაციას, ფინისში სწორე გაიყვანენ სწრაფ ოსტატებს, რომლებიც სარბენი ბილიკების საზღვარგარეთელ კორიფეებს შეავიწროებენ.

ა. ზორიშვილი

„ნოვოსტის“ სპორტული მიმობილევი.

მოსკოვის „დინამო“ ხუთგზის ჩემპიონი

სპარტოზნი. (ტელეფონით). მოსკოვის „დინამოს“ და ვმფ-ს გუნდების შეხვედრით დამთავრდა წააღმართში სსრ კავშირის 1961 წლის პირველობა. სსრ კავშირის ოთხგზის ჩემპიონებს — მოსკოვის დინამოელებს ერთი ქულაც კი პოვნადიან ოქროს მედალების მოპოვებისათვის. მაგრამ მათ ძალზე ძლიერად ითამაშეს და დაამარცხეს მეტოქე ანგარიშით 4:2 და მეხუთედ მოპოვეს ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონის სახელი.

მოგვყავს გათამაშების საბოლოო ცხრილი:

ტ. მ. ფ. წ. ქ.	მ.	ფ.	წ.	ქ.	
„დინამო“ მ	14	12	2	0	26
ვმფ	14	11	1	2	23
„ბურ“ მ	14	7	4	3	18
„დინამო“ თბ.	14	8	1	5	17
კჟფ ბაქო	14	2	4	8	8
„დინამო“ ლვ.	14	3	2	9	8
„ბალტიკა“ ლდ.	14	1	4	9	6
„ტრუდი“ რსფსრ	14	1	2	11	4

ასე განაწილდა ადგილები ფეხბურთში საქართველოს 1961 წლის პირველობის გათამაშებაში

1. „ბურია“ — ლანჩხუთი
2. „ლოკომოტივი“ — ხამტრედია
3. „ნიმარტი“ — ქუთაისი
4. „თღირში“ — ზუგდიდი
5. „მეზახტა“ — ტყუბული
6. „სინარული“ — მანარაძე
7. „მეხმარი“ — ახალციხე
8. ფიშ. ინსტ. — თბილისი
9. „სპარტაკი“ — ცხინვალი
10. ს. ბ. ბ. — თბილისი
11. „მეზახტა“ — ქობულეთი
12. „მეზახტა“ — ფოთი
13. „ფიშარტი“ — წულუკიძე
14. „ბანთიადი“ — ბათუმი
15. „მადარკალი“ — ჭიათურა
16. „ბანთიადი“ — ცხაქაია
17. „სპარტაკი“ — თბილისი
18. „კოლხიდა“ — ხობი
19. „მეზახტა“ — ქუთაისი
20. „ბახმარო“ — ჩოხატაური
21. „დარჯი“ — ყვარელი
22. „კოლხიდა“ — თელავი
23. „ლილა“ — გორი
24. „ინანი“ — თბილისი
25. „დინამო“ — ხობი
26. „სალხინო“ — გუგუთი
27. „მეზახტა“ — აღიგენი
28. „სპარტაკი“ — რუსთავი.

საქართველოს 1961 წლის ჩემპიონები თაიისუზად ქიკაბაძე

გ. გობიანიძე, ა. შვარილაძე, ო. თანაშვილი, ა. მარტოვილი

ბ. თევზაძე, ა. ცხომელიძე, შ. ლომიძე, ნ. გობიანიძე

მ. გონას აზრით

მეორე დრო დარჩა სამთო-საბრუნო-სპორტში მსოფლიო ჩემპიონატის დაწყებამდე. ჩემპიონატისათვის გაცხოველებით ემზადებიან ევროპის ქვეყნების გუნდები და განსაკუთრებით ფრანგები, რომლებსაც გამარჯვების დიდი სურვილი აქვთ.

ეროვნულ ნაკრებში, რომელსაც ავარჯიშებს ი. ზონეს, განსაკუთრებით ძლიერია ვაჟთა გუნდი მსოფლიო ჩემპიონ გი პერიას მეთაურობით, რაც შეეხება ქალებს, მათს შემადგენლობაში აღარ არიან ცნობილი მითხლამურეები — დები ა. და ვ. ლედუეკები.

ი. ზონეს მიაჩნია, რომ მის აღსაზრდელებში სულ ადგილს წარმოადგენს მხოლოდ სლალომი, ამიტომ ნოემბრის განმავლობაში ნაკრების წევრები მთელ დროს ამ სახეობას უთმობდნენ. მწვრთნელის აზრით ფრანგებმა ავსტრიელები უნდა ამ სახეობაშიც დაჯანსაღონ.

მაგრამ არც ავსტრიელებს სძინავთ. მათ ჯერ ახსოვთ შარშანდელი მწარე გაკვეთილები, როცა ფრანგებმა საკმაოდ შეაფრთხეს ისინი სლალომში და გიგანტურ სლალომში, ხოლო სწრაფდარბაზში თითქმის ყველა შეხვედრა მოუგეს.

ერთმანეთთან ბრძოლაში ფრანგებსა და ავსტრიელებს ავიწყლებათ, რომ მსოფლიო ჩემპიონატში მათს გარდა სხვებიც მონაწილეობენ, რომელთა შორის ბოლო ხანებში განსაკუთრებით დაწინაურდნენ იტალიის, გერმანიისა და სკანდინავიის ქვეყნების მითხლამურეები. ვინ იცის, იქნებ სწორედ მათ თავიანთი გამარჯვებით „შეარჩონ“ შეურიგებელი მოწინააღმდეგეები.

პრალბ. ერთმანეთს შეხედნენ ხელბურთში ევროპის თასის მონაწილენი: „დუკლა“ (პრალბ) და პოლონეთის ჩემპიონი „სანსკი“ (ვროცლავი). მატჩი ჩეხოსლოვაკელი ხელბურთელების დიდი უპირატესობით მიმდინარეობდა და მათივე გამარჯვებით დამთავრდა — 39:15.

სოფლი. დამთავრდა ბალკანეთის თასის გათამაშება ფეხბურთში. ამ შეჯიბრებაში მონაწილეობდნენ ის გუნდები, რომლებმაც მეორე ადგილები დაიკავეს ეროვნულ ჩემპიონატში, რუმინეთის წარმომადგენელმა „სტიაგულ როშუმ“ სოფიაში ანგარიშით 4:2 მოუგო „ლევისკას“ და შეჯიბრებაში დაუმარცხებლად დაიკავა პირველი ადგილი.

ბრიუსელი. ოფიციალურად გამოცხადდა, რომ უსახსრობის გამო ბელგიის ფეხბურთის ფედერაცია ვერ აგზავნის თავის ჭაბუკთა ნაკრებს ტრადიციულ საერთაშორისო ტურნირში, რომელიც მომავალ წელს რუმინეთში გაიმართება.

ალექსანდრია. აქ თამაშებს ატარებს გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ხელბურთელობა ნაკრები გუნდი, იგი ჯერ ეთამაშა ქ. ალექსანდრიის ნაკრებს და სძლია მას ანგარიშით — 29:11, ხოლო შემდეგ მეორე მატჩიც მოიგო კაიროს კლუბთან ანგარიშით — 22:14.

ეროვნული ჩემპიონატები

ინგლისი. ჩატარდა მე-19 ტურის მატჩები ინგლისის პირველობაზე ფეხბურთში. კიდევ ერთი დამარცხება განიცადა გასული წლის ჩემპიონმა „ტოტენჰემ ჰოტსპურმა“, რომელიც საკუთარ მინდორზე დამარცხდა „ლისესტერ სიტთან“ შეხვედრაში — 1:2. საყოველთაო ყურადღების ცენტრში იდგა „ველვერპეპტონისა“ და „არსენალის“ მატჩი. იგი დამთავრდა „არსენალის“ გამარჯვებით ანგარიშით 3:2. „ჩელსი“ მოუგო „ვესტ ბრომვიჩ ალბიონს“ — 4:1. გათამაშების აღმართმა „ბერნლიმ“ შორივი გამარჯვება მოიპოვა „მანჩესტერ იუნაიტედთან“ შეხვედრაში — 4:1.

განვლილი ტურის შემდეგ გათამაშებას კვლავ ლიდერობს „ბერნლი“, რომელსაც 26 ქულა აქვს. ლონდონელებს 3 ქულით ჩამორჩება „იპსვიჩი“, ხოლო მომდევნო ადგილებზე მყოფ „ვესტ ბრომვიჩს“ და „უესტ ჰემს“ აქვთ 22 ქულა თვითულს.

იტალია. ამ ქვეყნის ეროვნულ ჩემპიონატში დაღვა დაამწყვეტი ეტაპი. პირველი ადგილის მთავარ

პრეტენდენტს — „ინტერნაციონალს“ სულ უფრო უტირს პოზიციების შენარჩუნება. მე-14 ტურში ლიდერი თამაშობდა ვენეციაში. ადგილობრივმა გუნდმა, რომელიც „ინტერნაციონალს“ 11 ქულით ჩამორჩება, მიაღწია ფრეს — 1:1. რაც შეეხება „ინტერნაციონალს“ უახლოეს მებრძოლებს გათამაშების ცხრილში —

„ტორინოს“ და „ბოლონიას“ მათ გამარჯვებით დამთავრეს თავიანთი შეხვედრები. პირველმა მოუგო „სალას“ — 1:0, ხოლო მეორემ „რომას“ — 3:1. საგრძობლად გაიუმჯობესეს მდგომარეობა „ფიორენტინამ“ და შარშანდელმა ჩემპიონმა „მილანმა“.

ახლა იტალიის ჩემპიონატში ლიდერთა შორის ასეთი მდგომარეობაა: „ინტერნაციონალი“ — 22 ქუ-

ლა. „ტორინო“ და „ბოლონია“ — 19 ქულა თვითულს, „ფიორენტინა“ — 18, „მილანი“ — 17.

საზრუნავი. მნიშვნელოვანი ცვლილებები მოხდა საფრანგეთის პირველობის გათამაშებაში. „სენდონი“ წაყო მეტი ქულა, ვიდრე „სენტ-ეტიენი“ შეხვედრა „სტრასბურგთან“ — 2:1, ცამარტელა „რენი“ — 1:0, ხოლო „ნიმის“ — 2 ქულა აიღო „პაერთან“ მატჩში — 3:0. ამის შედეგად ქულათა თანაბარ რაოდენობა აქვთ „რენიმს“, „სენდონს“ და „რენს“ — 25, ლიდერებს ერთი ქულით ჩამორჩება „ნიმი“.

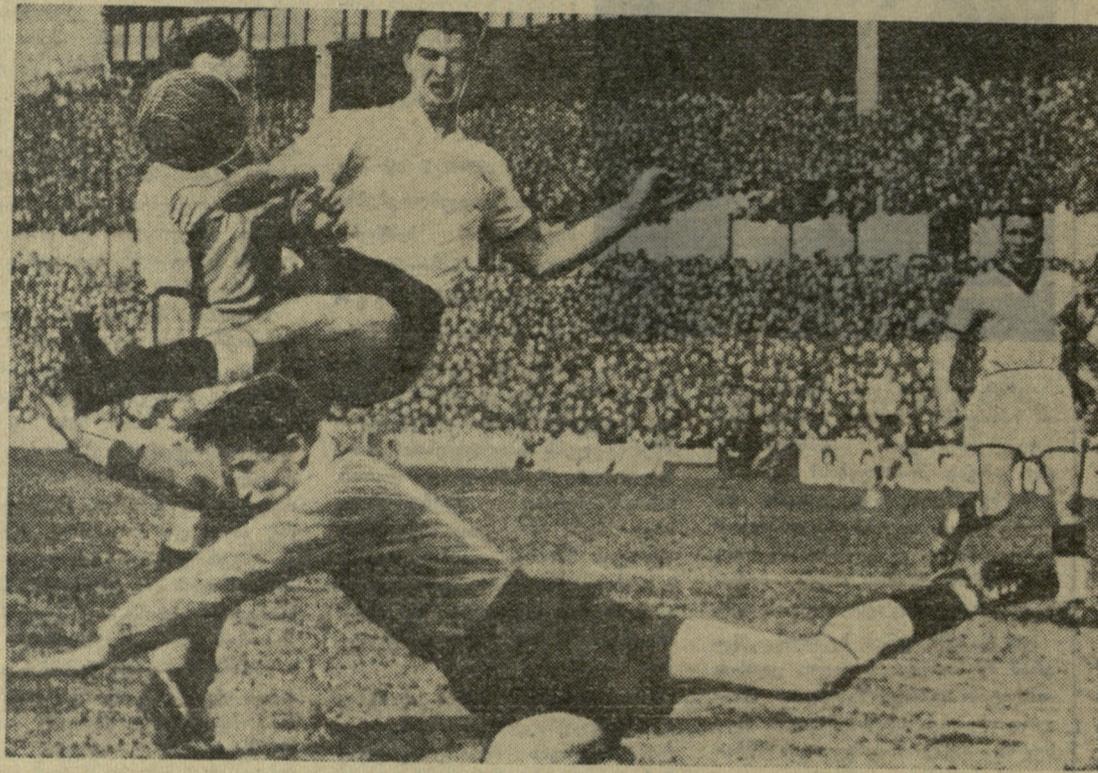

ფეხბურთში ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის გათამაშებაში დამთავრდა მეორე წლის მატჩები.

როგორც აღრე ვიტყვინებოდა, „გლავო რეინგერსის“ (შოტლანდია) და „ფორვერტსის“ (გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა) მატჩი, რომელიც ქ. მალმეში (შვეცია) შედგა, არ დამთავრებულა, ვინაიდან არბიტრი იძულებული იყო მეორე ტაიმში შეეწყვიტა თამაში ძლიერი ნისლის გამო. განმეორებითი შეხვედრა შედგა მეორე დღეს და დამთავრდა შოტლანდიელთა გამარჯვებით — 4:1.

ნიურნბერგში ერთმანეთს შეხედნენ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ჩემპიონი „ფკ ნიურნბერგი“ და თურქეთის ჩემპიონი „ფენერბახჩე“.

ერთადერთმა ვატანილმა ბურთმა გამარჯვება მოუტანა გერმანელ ფეხბურთელებს, რომლებიც გაიღწიეს გათამაშების მეოთხედფინალში.

ც რ უ გ ა ნ გ ა შ ი

„ბილიკე ზომბია!“ ამ ძახილმა პანიკა გამოიწვია „ინტერის“ (ინგლისი) იაოდროზე დამსწრე მრავალრიცხოვან მაყურებელთა შორის დიდი ხაერთაშორისო დაბრკოლებებიანი დოლის წინ.

რომი. გაიმართა საერთაშორისო მატჩი იტალიისა და უნგრეთის კლასიკურ მოჭიდავეთა შორის, დიდი უპირატესობით 13:3 გაიმარჯვეს უნგრელებმა.

ლონდონი. ინგლისის ჩოგბურთის წრეები დიდ იმედებს ამყარებენ 19 წლის მიკ სენგსტერზე. ამ ჭაბუკმა წელს კარგი შთაბეჭდილება მოახდინა ჩოგბურთის სპეციალისტებზე, როდესაც მონაწილეობა მიიღო უიმბლდონის საერთაშორისო ტურნირში, რომელიც, როგორც ცნობილია, მსოფლიოს არაოფიციალურ ჩემპიონატს წარმოადგენს მოყვარულთა შორის. მაგრამ ჭაბუკმა ჩოგბურთელმა ამკამად იმედები გაუცრუა თავის მფარველებს. მან განაცხადა, რომ მეტს აღარ მიიღებს შეჯიბრებაში მონაწილეობას. მიკ სენგსტერი ფეხბურთის დიდი მოყვარულია და ამიერიდან ერთ-ერთ პროფესიონალ გუნდში ითამაშებს.

თეირანში. აქ ვასტროლებზე ბავარიის (გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა) მოკრივეთა ნაკრები გუნდი, თეირანის მოკრივეებთან შეხვედრაში გერმანელებმა განიცადეს მარცხი ანგარიშით 5:11.

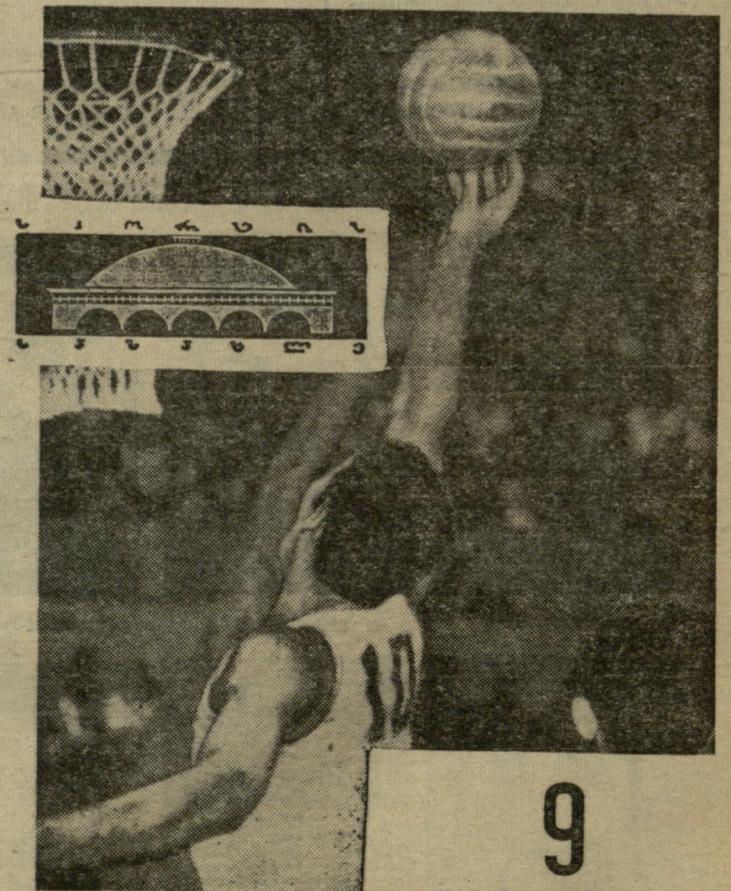
ბერლი. თავისი სპორტული კარიერა დაასრულა 25 წლის მძიმე წონის მოკრივემ მაქს მაიერმა, რომელმაც ევროპის უკანასკნელ ჩემპიონატში მეორე ადგილი მიიპოვა. მაიერმა სულ ჩაატარა 181 ბრძოლა, აქედან მხოლოდ 12 წააგო.

ლინცი. აქ ერთმანეთს შეხედნენ ავსტრიისა და ლუგოსლავიის მეორე ნაკრები გუნდები ფეხბურთში. მატჩი უაღრესად დამაბულად მიმდინარეობდა. პირველ ნახევარში მეტოქეებმა სამ-სამი ბურთი გაიტანეს, მეორეში თითოც დაუმატეს და მატჩი დამთავრდა უჩვეულო ანგარიშით 4:4.

რედაქტორი **ი. უგულავა**

მაგრამ, როგორც გამოირკვა, ეს იყო ცრუ განჯაში. იგი განზრახ გამოიწვიეს ცხოველთა დაცვის კლუბის წევრებმა, რათა ხელი შეეშალათ დოლის ჩატარებისათვის. ფინიშიდან ამ შეჯიბრებებზე ყოველ წელს იხილება აუარებელი საუკეთესო ცხენი.

დოლი მაინც შედგა. სტარტი მიეცა 26 ცხენს, რომელთაგან ფინიშს მიაღწია მხოლოდ რვა.

ევროპის ჩემპიონთა თასის გათამაშება

კ ა ლ ა თ ბ უ რ თ შ ი

„დინამო“ (თბილისი) — ტატ (ბუქარესტი)

დასაწყისი 19 ს. 30 წ.

გაზეთი გამოდის სამშაბათობით, ოთხშაბათობით, ხუთშაბათობით, შაბათობითა და კვირაობით. რედაქციის მისამართი: თბილისი, ელბაქიძის დაღმართი № 12. დეპეშებისათვის — თბილისი, „ლელო“. ტელეფონები: რედაქტორის — 3-35-82, პასუხისმგებელი მდივნისა და განყოფილებების — 8-35-09, გამოშვების — 8-01-06.

საქართველოს კ. ცენტრალური კომპეტის პოლიგრაფიული კომბინატი „კომუნისტი“, თბილისი, ლენინის ქ. № 14.

უკ 04129